

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ"
Заступник керівника
(профектор з науково-педагогічної роботи)

М. В. Афанасьєв
М. В. Афанасьєв

Адміністрування фінансової діяльності суб'єктів господарювання
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	усі
Спеціальність	усі
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	усі

Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Завідувач кафедри фінансів

Журавльова І. В.
Журавльова І. В.

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2019

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансів
Протокол №2 від 30.08.2019.

Розробник:
Сабліна Н.В., к.е.н., доц. кафедри фінансів.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

1. Вступ

Анотація навчальної дисципліни: навчальна дисципліна «Адміністрування фінансової діяльності суб'єктів господарювання» розглядає особливості фінансування суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу, механізм формування власного капіталу підприємства, напрями фінансування підприємств за рахунок запозичених ресурсів, особливості фінансової діяльності на етапі реорганізації підприємства, фінансову діяльність підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин. Знання, отримані в результаті її вивчення, допоможуть майбутнім фахівцям вирішувати питання забезпечення фінансування операційної та фінансової діяльності суб'єктів підприємництва, здійснення ефективного управління формуванням, розподілом та використанням капіталу підприємств.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Адміністрування фінансової діяльності суб'єктів господарювання» є формування у студентів теоретичних знань, практичних навичок і професійних компетенцій щодо організації, здійснення та контролю фінансової діяльності суб'єктів підприємництва.

Завдання навчальної дисципліни полягають у наступному: володіння теоретичними аспектами щодо змісту і напрямків фінансової діяльності підприємств; володіння методами та інструментами фінансування суб'єктів господарювання, встановлення джерел фінансування підприємства в залежності від його організаційно-правової форми; визначення обсягу капіталу підприємства для фінансування оборотного капіталу; визначати основні параметри емісії акцій акціонерного товариства; здатність відображати фінансові результати формування статутного капіталу підприємства у звітності; обґрунтувати цілі, обсяги, методи та фінансові джерела збільшення (зменшення) статутного капіталу підприємства; проводити розрахунок обсягів чистих грошових потоків підприємства за різними видами діяльності; володіння прийомами оцінки доцільності вкладень фінансових ресурсів в діяльність підприємства; формування тенденцій розвитку підприємства.

Об'єктом навчальної дисципліни є економічна система та процеси, що відбивають різні аспекти фінансової діяльності суб'єктів підприємництва.

Предметом даної навчальної дисципліни є система методів та прийомів з формування коштів для операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства.

Курс	3	
Семестр	1	
Кількість кредитів ECTS	4	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	14
	семінарські, практичні	30
	лабораторні	16
Самостійна робота	60	
Форма підсумкового контролю	залік	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Макроекономіка	Фінансовий аналіз
Мікроекономіка	Фінансова безпека підприємства
Гроші та кредит	Оцінка вартості бізнесу
Фінанси	

Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність до розробки планів фінансової діяльності підприємства.	Володіти основами організації системи раннього попередження та реагування.
	Володіти основами формування бюджетів на підприємстві.
Здатність до організації безготівкових розрахунків у зовнішньоекономічних операціях підприємств	Визначати основні завдання фінансиста у процесі здійснення підприємством зовнішньоекономічних операцій.
	Обґрунтовувати доцільність та забезпечувати ефективність взаємодії підприємства із зовнішніми організаціями.
Здатність до організації, методичного та практичного забезпечення об'єктивності оцінки вартості підприємства.	Реалізувати заходи щодо підвищення вартості підприємства.
Здатність до організації процесу реорганізації підприємства	Обґрунтувати цілі реорганізації підприємства.
	Організувати реорганізацію підприємства шляхом злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення.
Здатність до аналізу факторів, що впливають на формування управлінських рішень фінансової діяльності підприємства.	Аналізувати показники діяльності підприємства
	Оцінювати потребу підприємства в капіталі для фінансування своєї діяльності.
	Аналіз напрямів збільшення та зменшення статутного капіталу підприємства.
	Оцінка доцільності вкладень фінансових ресурсів в діяльність підприємства.
	Оцінка факторів, які впливають на формування зовнішньоекономічної політики підприємства.
Проводити оцінку вартості активів підприємства.	
Здатність до інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень	Формувати і обробляти необхідну інформаційну базу щодо аналізу
	Збирати і обробляти первинну інформацію, необхідну для прийняття управлінських рішень
Здатність аналізувати та використовувати зведену інформацію	Складати звітність підприємств в результаті здійснення реорганізації.
	Розробляти порядок проведення робіт по визначенню потреби в капіталі підприємства, збільшення (зменшення) статутного капіталу.
	Розробляти порядок реорганізації підприємства.

	Формувати тенденції розвитку підприємства.
Здатність до контролю за ефективністю фінансової діяльності суб'єктів господарювання	Здійснювати контроль за впливом на фінансову діяльність підприємства факторів внутрішнього та зовнішнього середовища.
	Здійснювати контроль за виконанням планових завдань.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Джерела та порядок формування капіталу суб'єктів господарювання

Тема 1. Основи фінансової діяльності суб'єктів господарювання

Фінансова, операційна та інвестиційна діяльність підприємства. Зміст та основні завдання фінансової діяльності суб'єктів підприємництва. Капітал підприємства та його економічна сутність. Класифікація капіталу підприємства. Організація фінансової діяльності суб'єктів підприємництва.

Економічний зміст фінансування підприємств. Класифікація форм фінансування. Фінансування при заснуванні підприємства. Фінансування на розширення діяльності. Рефінансування. Санаційне фінансування. Зовнішнє та внутрішнє фінансування суб'єктів господарювання.

Правила фінансування підприємства. Золоте правило фінансування. Золоте правило балансу. Правила ліквідності. Оптимізація структури капіталу та ефект фінансового леверіджу.

Визначення потреби в капіталі для фінансування діяльності підприємства. Потреба підприємства в капіталі для фінансування основних засобів та нематеріальних активів. Потреба в капіталі підприємства для фінансування оборотних активів. Сутність кумулятивного та елективного методу визначення потреби в капіталі для фінансування оборотних активів підприємства.

Фінансова діяльність у системі функціональних завдань фінансового менеджменту підприємства. Альтернативні джерела фінансування підприємства та критерії прийняття рішень щодо їх вибору.

Тема 2. Особливості фінансування суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу

Класифікація суб'єктів підприємництва за правом власності та організаційно-правовою формою ведення бізнесу. Критерії прийняття рішення про вибір правової форми організації бізнесу. Об'єднання підприємств: асоціація, корпорація, консорціум, концерн.

Порядок створення приватного підприємства та його державна реєстрація. Статут приватного підприємства. Формування статутного капіталу. Джерела фінансування діяльності приватного підприємства. Системи оподаткування приватного підприємства.

Визначення господарських товариств згідно діючого законодавства. Характерні риси господарських товариств. Порядок формування статутних капіталів, організація управління, розмір відповідальності товариств з обмеженою відповідальністю, товариств з додатковою відповідальністю, повних товариств, командитних товариств, акціонерних товариств. Переваги та недоліки організації підприємств у формі товариств з обмеженою відповідальністю та акціонерних товариств.

Особливості фінансової діяльності підприємств з іноземними інвестиціями.
Фінансова діяльність державних підприємств.

Тема 3. Формування власного капіталу підприємства

Власний капітал підприємства, його складові. Функції власного капіталу підприємств. Порядок визначення величини власного капіталу підприємства у I розділі пасиву балансу. Правила відображення непокритих збитків, неоплаченого капіталу, вилученого капіталу підприємства у балансі.

Порядок оцінки майна, яке вноситься до статутного капіталу господарського товариства його засновниками. Види акцій акціонерного товариства. Права акціонерів. Курси акцій: номінальний, емісійний, балансовий, ринковий. Порядок проведення відкритої підписки на акції акціонерного товариства.

Цілі збільшення статутного капіталу підприємства. Фінансові джерела збільшення статутного капіталу господарських товариств. Внески засновників і учасників, конверсія облігацій на акції, реінвестування прибутку, реструктуризація власного капіталу. Методи збільшення статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю та акціонерного товариства. Порядок збільшення статутного капіталу акціонерного товариства шляхом збільшення номінальної вартості акцій та шляхом збільшення кількості акцій.

Цілі зменшення статутного капіталу підприємства. Законодавчі обмеження щодо зменшення статутного капіталу господарських товариств. Випадки та порядок зменшення статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю. Методи та порядок зменшення статутного капіталу акціонерного товариства. Поняття санаційного прибутку.

Тема 4. Внутрішні джерела фінансування підприємства

Види внутрішніх джерел фінансування операційної та інвестиційної діяльності підприємств. Самофінансування, амортизація, забезпечення, дезінвестиції, раціоналізація. Основні заходи раціоналізації.

Самофінансування та його роль у формуванні фінансових ресурсів суб'єктів господарювання. Форми самофінансування.

Порядок формування чистого прибутку підприємства. Відображення фінансових результатів підприємства у звітності.

Поняття тезаврації прибутку підприємства. Нерозподілений прибуток та його економічний зміст. Переваги та недоліки відкритого самофінансування. Формування та мобілізація скритих резервів. Недоліки прихованого самофінансування.

Основні види забезпечень: забезпечення виплат відпусток, забезпечення гарантійних зобов'язань, забезпечення інших витрат і платежів. Цільове фінансування. Цільові надходження.

Види чистого грошового потоку підприємств. Прямий та непрямий методи розрахунку чистого грошового потоку від операційної діяльності. Звіт про рух грошових коштів.

Тема 5. Дивідендна політика підприємства

Зміст та значення основні дивідендної політики підприємства. Дивідендна політика і структура капіталу. Взаємозв'язок дивідендної політики і самофінансування підприємства. Вплив дивідендної політики на ринковий курс корпоративних прав та ліквідність підприємства. Задачі дивідендної політики. Теорії в галузі дивідендної політики. Теорія іррелевантності дивідендної політики. Теорія пріоритетності дивідендів. Мінімізація податкових платежів.

Фактори, які впливають на вибір дивідендної політики підприємства. Економічний зміст консервативного, помірною та агресивного підходу до дивідендної політики. Методи нарахування дивідендів при різних типах дивідендної політики, їх переваги та недоліки.

Порядок виплати дивідендів в акціонерних товариства та товариствах з обмеженою відповідальністю. Форми виплати дивідендів: грошова, не грошова, змішана форма виплати дивідендів. Приховані дивіденди. Особливі інструменти дивідендної політики підприємства. Збільшення статутного капіталу і виплата дивідендів корпоративними правами. Подрібнення акцій на менші акції. Викуп акціонерним товариством акцій власної емісії. Формування резервів виплати дивідендів. Оподаткування дивідендів. Оподаткування розподіленого та нерозподіленого прибутку як фактор дивідендної політики.

Особливості нарахування дивідендів господарськими товариствами з часткою державної власності у статутному капіталі.

Порядок сплати дивідендів господарськими товариствами.

Показники оцінки ефективності дивідендної політики.

Тема 6. Фінансування підприємств за рахунок запозичених ресурсів

Позичковий капітал підприємства, його ознаки та складові згідно діючим стандартам бухгалтерського обліку в Україні. Склад довгострокових й поточних зобов'язань підприємства. Доходи майбутніх періодів як джерело позикових коштів підприємства.

Поняття фінансового кредиту. Види банківських кредитів. Довгострокові та короткострокові банківські кредити. Практична робота із залучення банківських кредитів. Кредитоспроможність підприємства. Якісні та кількісні критерії кредитоспроможності. Кредитне забезпечення. Застава як спосіб кредитного забезпечення. Види застави: рухоме майно, іпотека, застава майнових прав, кредити під заставу векселів та інших цінних паперів. Гарантії та поручництва.

Облігації підприємств. Види облігацій та їх параметри. Купонні облігації. Дисконтні облігації. Порядок емісії облігацій. Погашення облігацій підприємств. Особливості фінансування підприємств за рахунок випуску конвертованих облігацій.

Комерційні кредити, їх значення та різновиди. Оформлення комерційного кредиту векселем. Простий та переказний вексель. Фінансування підприємств за рахунок отримання авансів.

Факторинг як специфічний кредитний субститут.

Змістовий модуль 2.

Специфічні аспекти фінансово діяльності суб'єктів господарювання

Тема 7. Фінансова діяльність на етапі реорганізації підприємства

Реорганізація як специфічний напрям фінансової діяльності підприємств. Причини проведення реорганізації підприємств. Види реорганізації підприємств, їх загальна характеристика. Загальні передумови реорганізації суб'єктів підприємництва: нормативно-правові та фінансово-економічні. Основний зміст плану реорганізації підприємств.

Цілі проведення укрупнення підприємств. Горизонтальне, вертикальне та конгломератне укрупнення підприємств. Форми реорганізації, спрямованої на укрупнення підприємства: злиття та приєднання. Фінансовий механізм укрупнення підприємств. Порядок проведення злиття та приєднання підприємств. Передатний баланс.

Випадки проведення реорганізації підприємств, спрямованої на їх розукрупнення. Форми реорганізації, спрямованої на розукрупнення підприємства: поділ та виділення. Фінансовий механізм розукрупнення підприємств. Порядок проведення поділу та виділення підприємств. Складання розподільного балансу.

Цілі проведення перетворення підприємств. Роль перетворення в оптимізації фінансування підприємства. Порядок перетворення підприємств.

Тема 8. Фінансове інвестування підприємства

Сутність та види фінансових інвестицій підприємства. Цілі та об'єкти фінансового інвестування. Довгострокові фінансові інвестиції. Поточні фінансові вкладення. Фінансові інвестиції в асоційовані, дочірні та спільні підприємства. Вкладення в боргові фінансові інструменти.

Моделі та методи оцінки вартості фінансових інструментів. Визначення поточної вартості процентних та дисконтних облігацій. Розрахунок показників дохідності облігацій. Показник дюрації як інструмент оцінки ризику зміни процентних ставок на фінансовому ринку.

Зміст фундаментального та технічного аналізу акцій. Показники, які використовуються у процесі фундаментального аналізу акцій. Визначення поточної внутрішньої вартості акцій. Оцінка показників дохідності корпоративних прав.

Економічний зміст та причини проведення поглинання підприємств. Джерела фінансування поглинання підприємств.

Порядок відображення доходів, витрат та збитків від фінансових інвестицій підприємства у Звіті про фінансові результати. Фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі у капіталі. Методи оцінки фінансових інвестицій при відображенні їх у фінансовій звітності. Справедлива вартість фінансових інвестицій. Метод ефективної ставки процента. Оцінка фінансових інвестицій в асоційовані та дочірні підприємства за методом участі в капіталі.

Тема 9. Оцінювання вартості підприємства

Економічна сутність оцінки вартості підприємства. Необхідність, завдання та принципи оцінки вартості майна підприємства. Середньозважена вартість капіталу. Практична робота з оцінки вартості майна підприємства. Порядок оцінки вартості підприємства.

Методичні підходи до оцінки вартості майна підприємства. Методи, засновані на оцінці потенційних грошових потоків та доходів підприємства: метод дисконтування чистих грошових потоків, метод капіталізації доходу. Ставка дисконту та ставка капіталізації.

Сутність витратного підходу до оцінки вартості підприємства. Первісна вартість активів, відновна вартість активів. Гудвіл.

Ринковий підхід в оцінці вартості підприємства: зіставлення мультиплікаторів та порівняння транзакцій. Обмеження застосування ринкового підходу до оцінки вартості підприємств в Україні, його переваги та недоліки.

Тема 10. Фінансова діяльність підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин

Економічний зміст зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів підприємництва. Види зовнішньоекономічних операцій. Експорт та імпорт товарів як основні операції у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.

Елементи зовнішньоекономічної політики, які регулюються з боку держави. Державні органи, які здійснюють регулювання та контроль зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Валютне регулювання та валютний контроль в Україні. Регулювання розподілу виручки від зовнішньоекономічної діяльності в іноземній валюті. Розрахунки при здійсненні зовнішньоекономічних операцій. Правила здійснення розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Основні форми безготівкових розрахунків у міжнародній торгівлі: банківські перекази, інкасо, документарний акредитив. Чисте інкасо, документарне інкасо, телеграфне інкасо.

Тема 11. Фінансовий контролінг на підприємстві

Сутність, необхідність та основні завдання фінансового контролінгу. Зміст та функції фінансового контролінгу. Формування фінансової стратегії. Фінансове

планування та бюджетування поточної діяльності. Координація планів. Бюджетний контроль. Оперативне управління фінансовою діяльністю підприємства. Внутрішній консалтинг. Внутрішній аудит та ревізія. Формування інформаційних каналів та інформаційне забезпечення підприємства.

Сутність та основні завдання стратегічного фінансового контролінгу. Монетарні та немонетарні фінансові цілі стратегічного контролінгу на підприємстві. Зміст оперативного фінансового контролінгу.

Основні завдання та порядок організації системи раннього попередження та реагування. Основні показники системи раннього попередження та реагування. Діагностика ймовірності банкрутства підприємства як складова системи раннього попередження та реагування.

Бюджетування як інструмент оперативного фінансового контролінгу. Функції бюджетування. Структура бюджетів підприємства. Зведений бюджет підприємства, склад операційних та фінансових бюджетів.

Методи контролінгу. Аналіз беззбитковості підприємства. Аналіз показників системи директ-костинг. Вартісний аналіз. Портфельний аналіз та сфера його застосування. Бенчмаркінг та його зміст. ABC-аналіз і порядок його використання. Аналіз сильних і слабких місць. Аналіз точки беззбитковості.

Тематика лабораторних робіт

Змістовий модуль 1.

Джерела та порядок формування капіталу суб'єктів господарювання

Лабораторна робота №1

1. Скласти логіко-структурну схему, яка характеризує структуру фінансового забезпечення підприємств.
2. Скласти логіко-структурну схему, яка відображає джерела формування фінансового забезпечення підприємства.

Лабораторна робота №2

1. Провести аналіз кількості підприємств в Україні за розміром і формою власності.
2. Проаналізувати основні проблеми фінансування діяльності підприємств різних організаційно-правових форм.
3. Проаналізувати і зробити відповідні висновки щодо фінансової підтримки розвитку малого підприємництва.

Лабораторна робота №3

1. На підставі статистичних даних провести порівняльний аналіз складу і структури капіталу по видах економічної діяльності.
2. Скласти порівняльну таблицю формування статутного капіталу на підприємствах різних організаційно-правових форм.

Лабораторна робота №4

1. На підставі даних Статистичного збірника України проаналізувати динаміку внутрішніх джерел фінансування підприємств (прибутку та амортизації) за останні п'ять років.
2. Зробити критичний аналіз основних теоретичних моделей дивідендної політики
3. Проаналізувати особливості національної моделі корпоративного управління та її вплив на дивідендну політику підприємств.

Лабораторна робота №5

1. Скласти логіко-структурну схему, яка відображає зовнішні та внутрішні джерела фінансування позичкового капіталу суб'єктів господарювання.
2. Проаналізуйте вплив інфраструктури ринку цінних паперів на фінансування підприємства за рахунок боргових цінних паперів (облігацій).

Змістовий модуль 2.

Специфічні аспекти фінансово діяльності суб'єктів господарювання

Лабораторна робота №1

1. На підставі даних Статистичного збірника України проаналізувати динаміку прямих іноземних інвестицій в основний капітал за видами економічної діяльності за останні п'ять років.
2. На підставі даних Статистичного збірника України проаналізувати динаміку інвестицій в основний капітал за джерелами фінансування за останні п'ять років.
3. На підставі даних Статистичного збірника України за останній рік проаналізувати відтворювальну структуру інвестицій в основний капітал за видами економічної діяльності.

Лабораторна робота №2

1. Скласти схему функціонування системи контролінгу.
2. Скласти схему взаємозв'язку відділу контролінгу з іншими фінансовими службами підприємства.
3. Скласти схему взаємозв'язку стратегічного і оперативного контролінгі.

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів). Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах: активна робота на лекційних заняттях; активна участь у виконанні практичних завдань; активна участь у виконанні лабораторних завдань; перевірка есе за заданою тематикою; проведення поточного тестування; проведення письмової контрольної роботи;

підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі оцінок за різні види занять та контрольні заходи та ступеня опанування студентами компетентностей. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* та заноситься у *залікову "Відомість обліку успішності"* навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: *"зараховано"* – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо *"не зараховано"*, тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час семінарських, практичних і лабораторних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання; здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Тиждень	Години	Форми навчання			ОЦІНКА рівня сформованості компетентностей	
						Форми контролю	Макс. бал
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА							
Встановлювати джерела фінансування підприємства в залежності від його організаційно-правової форми	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Основи фінансової діяльності суб'єктів підприємництва	Робота на лекції	1
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань щодо встановлення грошових потоків у рамках фінансової, інвестиційної та операційної діяльності підприємств та розрахунку потреби в капіталі підприємства.	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою		
Визначати джерела фінансування підприємств різних організаційно-правових форм	2	Ауд.	2	Лабораторне заняття	Вирішення лабораторних завдань щодо формування капіталу підприємства.	Активна участь у виконанні лабораторних завдань	3
			2	Семінарське заняття	Семінарське заняття на тему «Особливості фінансової діяльності суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу».	Активна участь у семінарському занятті	2
		СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання есе на тему «Сутність капіталу підприємства та джерела його формування»	Перевірка есе	3
Визначати доцільність, необхідність та основні	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Особливості фінансування суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу	Робота на лекції	1

параметри емісії акцій акціонерного товариства та відобразити у звітності		СРС	2	Практичне заняття	Практичне завдання щодо визначення складових власного капіталу підприємств та заповнення 1 розділу пасиву їх балансу.	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою		
Визначати методи і фінансові джерела збільшення (зменшення) статутного капіталу підприємства; визначати основні параметри формування первісного капіталу підприємства.	4	Ауд.	2	Лабораторне заняття	Вирішення лабораторного завдання щодо фінансової діяльності суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу	Активна участь у виконанні лабораторних завдань	3
			2	Практичне заняття	Практичне заняття щодо розрахунку курсів акцій акціонерного товариства, визначення параметрів корпоративних прав підприємства при зміні його статутного капіталу, відображення результатів фінансових операцій у звітності підприємства	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Контрольна робота	7
			4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Перевірка ДЗ	
Формувати внутрішні джерела фінансування підприємства.	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Формування власного капіталу підприємства	Робота на лекції	1
			2	Практичне заняття	Практичне заняття щодо розрахунку чистого грошового потоку підприємств в рамках різних видів діяльності.	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		СРС	4	Підготовка до занять	Виконання есе за темою: «Вітчизняна та закордонна практика формування власного капіталу підприємств»	Перевірка есе	3
Аналізувати фактори, що впливають на доцільність збільшення обсягів власних фінансових ресурсів підприємства;	6	Ауд.	2	Лабораторне заняття	Виконання лабораторного завдання щодо формування власного капіталу підприємства	Активна участь у виконанні лабораторних завдань	3
			2	Практичне заняття	Практичне заняття щодо розрахунку чистого грошового потоку підприємств в рамках різних видів	Активна участь у виконанні	1

обґрунтувати основні напрямки підвищення ефективності використання власних фінансових ресурсів.		СРС	4	Підготовка до занять	діяльності, відображення у звітності підприємства результатів проведення реструктуризації активів та виявлених внутрішніх резервів фінансових ресурсів.	практичних завдань	
					Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою		
Визначати ефективність дивідендної політики підприємства.	7	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Внутрішні джерела фінансування підприємства Тема 5. Дивідендна політика підприємства	Робота на лекції	1
			2	Семінарське заняття	Семінарське заняття на тему: «Дивідендна політика підприємства».	Активна участь у семінарському занятті	2
		СРС	4	Підготовка до занять	Підготовка до контрольної роботи	Контрольна робота	8
					Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою		
Формувати позиковий капітал підприємства; аналізувати фактори, які впливають на вибір форми фінансування підприємства.	8	Ауд.	2	Лабораторне заняття	Виконання лабораторного завдання щодо фінансування підприємства за рахунок власних ресурсів	Активна участь у виконанні лабораторних завдань	3
			2	Практичне заняття	Практичні завдання щодо визначення ефективної ставки відсотку за облігаціями та обґрунтування вибору варіанту параметрів емісії облігацій підприємства	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання практичних завдань щодо визначення ефективної ставки відсотку за облігаціями та обґрунтування вибору варіанту параметрів емісії облігацій підприємства	Перевірка ДЗ	

Обґрунтувати основні напрямки залучення капіталу підприємством.	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Фінансування підприємства за рахунок запозичених ресурсів. Тема 7. Фінансова діяльність на етапі реорганізації підприємства.	Робота на лекції	1
			2	Практичне заняття	Практичні завдання щодо визначення ефективної ставки відсотку за облігаціями та обґрунтування вибору варіанту параметрів емісії облігацій підприємства	Контрольна робота Активна участь у виконанні практичних завдань	7 1
		СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Перевірка есе	3
					Виконання есе за темою: «Проблеми інвестиційного кредитування підприємств в Україні та шляхи їх вирішення»		
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. СПЕЦІФІЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ							
Здатність організації процесу реорганізації підприємства; обґрунтування напрямів реорганізації підприємства.	10	Ауд.	2	Лабораторне заняття	Виконання лабораторного завдання щодо фінансування підприємства за рахунок власних ресурсів	Активна участь у виконанні лабораторних завдань	3
			2	Семінарське заняття	Семінарське заняття на тему: «Фінансова діяльність на етапі реорганізації підприємства».	Активна участь у семінарському занятті	2
		СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Перевірка ДЗ	
					Підготовка до семінарського заняття		
Здатність до визначення джерел фінансування інвестиційних проектів підприємства.	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 8. Фінансове інвестування підприємства. Тема 9. Оцінювання вартості підприємства	Робота на лекції	1
			2	Практичне заняття	Практичне заняття щодо аналізу доцільності вкладання коштів підприємства в корпоративні права та боргові цінні папери, оцінки вартості фінансових інвестицій підприємства та її відображення у звітності.	Активна участь у виконанні практичних завдань	1

		CPC	4	Підготовка до занять	Підготовка до контрольної роботи		
Визначення доцільності вкладень фінансових ресурсів в діяльність підприємства; до регулювання діяльності учасників інвестиційних процесів	12	Ауд.	2	Лабораторне заняття	Виконання лабораторного завдання щодо фінансування підприємств за рахунок запозичених ресурсів	Активна участь у виконанні лабораторних завдань	3
			2	Практичне заняття	Практичне заняття "Аналіз доцільності вкладання коштів підприємства в корпоративні права та боргові цінні папери. Оцінка вартості фінансових інвестицій підприємства та її відображення у звітності".	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		CPC	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Підготовка до контрольної роботи		
Здатність до організаційного, методичного та практичного забезпечення якості та об'єктивності оцінки вартості підприємства.	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 10. Фінансова діяльність підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин. Тема 11. Фінансовий контролінг на підприємстві	Робота на лекції	1
			2	Практичне заняття	Практичне заняття щодо оцінювання вартості підприємства за дохідним та ринковим підходами	Контрольна робота Активна участь у виконанні практичних завдань	8 1
		CPC	3	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання практичних завдань щодо оцінювання вартості підприємства		
Здатність до впровадження основних принципів оцінки вартості підприємства.	14	Ауд.	2	Лабораторне заняття	Виконання лабораторного завдання щодо фінансової діяльності підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин	Активна участь у виконанні лабораторних	3
			2	Практичне заняття	Практичне заняття щодо оцінювання вартості підприємства за дохідним та ринковим підходами	Активна участь у виконанні практичних	1

						завдань		
		СРС	3	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою			
Здатність до формування фінансової діяльності підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин	15	Ауд.						
		СРС	3	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Підготовка до семінарського заняття			
Здатність до обґрунтування функціонального призначення фінансового контролінгу.	16	Ауд.	2	Лабораторне заняття	Виконання лабораторного завдання щодо формування системи контролінгу на підприємстві	Активна участь у виконанні лабораторних завдань	3	
			2	Практичне заняття	Семінарське заняття на тему «Фінансова діяльність підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин»; «Фінансовий контролінг на підприємстві».	Активна участь у семінарському занятті	2	
						Контрольна робота	8	
		СРС	3	Підготовка до занять		Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Перевірка есе	3
						Написання есе на тему: «Організація системи фінансового контролінгу на підприємствах».		
						Підготовка до семінарського заняття		
ВСЬОГО годин			120	Загальна максимальна кількість балів по дисципліні			100	
з них			120	з них				
аудиторні:			60	поточний контроль:			100	
самостійна робота:			60	підсумковий контроль:				

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Семінарські заняття	Перевірка домашнього завдання	Письмова контрольна робота	Усього
Змістовий модуль 1	Тема 1	1 тиждень	1	1					2
		2 тиждень			3	2	3		8
	Тема 2	3 тиждень	1	1					2
		4 тиждень		1	3			7	11
	Тема 3	5 тиждень	1	1			3		5
		6 тиждень		1	3				4
	Тема 4	7 тиждень	1			2		8	11
	Тема 5	8 тиждень		1	3				4
	Тема 6	9 тиждень	1	1			3	7	12
	Тема 7	10 тиждень			3	2			5
Змістовий модуль 2	Тема 8	11 тиждень	1	1					2
	Тема 9	12 тиждень		1	3				4
	Тема 10	13 тиждень	1	1				8	10
	Тема 11	14 тиждень		1	3				4
		15 тиждень							
		16 тиждень			3	2	3	8	16
Усього			7	11	24	8	12	38	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

5. Рекомендована література

Основна

1. Кравчук О. М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва. Навч. посіб./ О. М. Кравчук, В.П. Лещук. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 504 с.
2. Лубенченко О. Е. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. / О. Е. Лубенченко, Н. В. Гришко, І. Л. Чабаненко ; Донбас. держ. техн. ун-т. – Алчевськ, 2010. – 223 с.
3. Омелянович Л. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: підручник / Л. О. Омелянович, О. В. Чайковська, Г. Є. Долматова, О. В. Іванова, А. Ф. Кононенко. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2011. – 231 с.
4. Олійник В. Я. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб. для студ., які навчаються з напрямку "Економіка і підприємництво" за спец. "Фінанси" / В. Я. Олійник, Н. І. Шевченко, В. В. Даценко, І. В. Дем'яненко. – Д.: ДДФА, 2012. – 282 с.
5. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч.-метод. посіб. / О.О. Терещенко, Я.І. Невмержицький, А.П. Куліш, С.І. Терещенко, О. П. Галака ; Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана. – К., 2006. – 312 с.

Додаткова

6. Арутюнян С. В. Фінансова криза і розвиток франчайзингу в Україні / С. В. Арутюнян, Н.Г. Слободян // Наук. пр. Нац. ун-ту харч. технологій . – 2010. – N 35.
7. Колесников О. В. Економіко-фінансова діяльність підприємства: навч. посіб. / О. В. Колесников ; МОНМС України, Укр. держ. акад. залізн. трансп. – Х., 2010. – 182 с.
8. Лепьохіна О.В. Фінансова та економічна взаємозалежність потенціалу підприємства / О.В. Лепьохіна // Актуал. пробл. економіки . – 2010. – N 7. – С. 127-136.
9. Налукова Н. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: сутнісно-аналітичний аспект / Н.Налукова // Галицький економічний вісник. – 2011. – №1(30). – с.166-174.
10. Оніщик Ю. В. Конструкція "фінансова діяльність": співвідношення публічного та приватного інтересу при її здійсненні / Ю. В. Оніщик // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. – 2010. – Вип. 48. – С. 419-423.

Ресурси мережі інтернет

11. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №463-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу :www.zakon0.rada.gov.ua
12. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 № 1576-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>

13. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 № 514-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://zakon4.rada.gov.ua/>
14. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://zakon4.rada.gov.ua>
15. Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : rada.gov.ua/
16. Сайт міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua/
17. Сабліна Н. В. Адміністрування фінансової діяльності суб'єктів господарювання : опорний конспект [Електронний ресурс] / Н. В. Сабліна. – Режим доступу : <http://www.pns.hneu.edu.ua/ /course/view.php?id=4805>